

107468 - De school mag de leerling niet verwijderen omdat nog geen andere school is gevonden die bereid is de leerling toe te laten.

ADVIES

in het geding tussen:

mevrouw A, wonende te B, verzoekster,
gemachtigde: de heer mr.drs. R.F. Bakker

en

C, gevestigd te B, het bevoegd gezag van D, verweerder,
gemachtigde: mevrouw mr. J. Abbassi

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 7 november 2016 heeft verzoekster aan de Commissie een geschil voorgelegd over het besluit van verweerder van 27 september 2016 waarin hij zijn besluit van 21 juli 2016 handhaaft om E met ingang van 1 augustus 2016 van school te verwijderen.

Verweerder heeft op 28 november 2016 een verweerschrift ingediend.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 8 december 2016 te Utrecht.

Verzoekster verscheen ter zitting, bijgestaan door de gemachtigde.

Verweerder werd ter zitting vertegenwoordigd door de heer F en de heer G, respectievelijk directeur en zorgcoördinator van D, bijgestaan door de gemachtigde.

Namens het samenwerkingsverband was aanwezig mevrouw H, coördinator onderwijsschakelloket (OSL).

2. DE FEITEN

1. Verzoekster is de moeder van E. E is het schooljaar 2014-2015 gestart in havo 1 op het Comenius Lyceum (verder: de school). Hij is niet overgegaan en in het schooljaar 2015-2016 is hij opnieuw geplaatst in havo 1.
2. Op 16 november 2015 is E geschorst wegens grensoverschrijdend gedrag. Als gevolg hiervan heeft verweerder in november 2015 het voornemen geuit E te plaatsen in een Time Out Programma (TOP) op een andere school. In april 2016 is E geplaatst in de TOP-klas in het gebouw van het I, een bovenschoolse voorziening van het samenwerkingsverband.
3. Op 1 oktober 2015 en 10 april 2016 is een ontwikkelingsperspectief (opp) opgesteld voor E. Evaluaties van het laatste opp waren er op 19 mei 2016 en op 9 juni 2016.

4. E is in de TOP-klas twee keer (op 1 en 8 juni 2016) geschorst. Op 1 juni zou hij in de klas aanstalten gemaakt hebben om te gooien met een stoel, terwijl hij op 8 juni 2016 de klas zou zijn binnengestormd om medeleerlingen aan te vallen en hen met de dood te bedreigen.
5. De laatste schorsing is voor verweerder aanleiding geweest voor het starten van de verwijderingsprocedure.
6. Op 12 juli 2016 is het voornemen tot verwijdering aan verzoekster kenbaar gemaakt.
7. Op 20 juli 2016 is verzoekster gehoord en op 21 juli 2016 heeft het bevoegd gezag besloten E te verwijderen omdat er sprake zou zijn van meeromvattende problematiek rond het gedrag van E, die voor de school zeer verontrustend zou zijn. De school zou hieraan niet het hoofd kunnen bieden.
8. Hiertegen heeft verzoekster op 29 augustus 2016 bezwaar ingediend bij het bevoegd gezag.
9. Op 27 september 2016 heeft het bevoegd gezag meegedeeld zijn verwijderingsbesluit te handhaven.
10. Op 9 november 2016 heeft het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring verstrekt ten behoeve van E voor het vso, categorie laag, geldig tot 31 juli 2018.

3. **STANDPUNTEN VAN PARTIJEN**

Standpunt verzoekster

Verzoekster stelt dat er geen aanleiding is om E te verwijderen van school.

Daartoe voert zij allereerst aan dat weliswaar het besluit tot verwijdering in eerste instantie is genomen op 21 juli 2016, maar dat sprake is van voortgezette besluitvorming en dat pas op 27 september 2016 door verweerder een definitief besluit is genomen.

Aan de verwijdering is ten grondslag gelegd dat E grensoverschrijdend gedrag zou hebben vertoond, maar er was geen sprake van een dusdanig ernstige situatie dat verwijdering de enige resterende optie zou zijn.

E is vaak geplaagd en uitgedaagd en soms plaagde hij of daagde hij uit. Verzoekster heeft het gehele schooljaar aandacht bij school gevraagd voor de pestproblematiek maar hierop is onvoldoende actie ondernomen. Verweester heeft ook aangegeven dat het feit dat zij niet langer moslim is, maar christen is geworden, meespeelt bij de pesterijen.

Het pestgedrag van anderen is echter niet aangepakt. In reactie op gedrag van E ten gevolge van de pesterijen, is hij wel geschorst. De school heeft met schorsing, plaatsing in de TOP-klas en nieuwe schorsingen niet alle ondersteuningsmogelijkheden beproefd.

Daarbij hebben de verschillende maatregelen zich in hoog tempo opgestapeld, zodat E te weinig tijd en ruimte is geboden om zich te bewijzen.

De zorgen van verzoekster zijn onvoldoende in het opp verwoord en ook is daarin onvoldoende rekening gehouden met door haar naar voren gebrachte wensen. Hierbij wijst verzoekster met name op de plaatsing in de TOP-klas die als dwingend ervaren is.

Na het incident in juni 2016 is een omslag in de houding van de school gekomen. Verzoekster is hierdoor overvallen. Zij stelt dat vervolgens onvoldoende onderzoek is gedaan naar de gestelde

gedragsproblemen en de specifieke zorgvraag van E. Daarom kon verwijzing naar het vso dan ook niet worden gerechtvaardigd.

Plaatsing van E in het regulier onderwijs is niet onderzocht en hoe (door de school voorgestelde) proefplaatsing in het speciaal onderwijs vormgegeven zou moeten worden is niet helder. Tot op de dag van de zitting van de Commissie is geen andere plaats op een school aan E aangeboden. Bovendien is niet duidelijk gemaakt wat de gevolgen van de verwijdering zouden zijn, aldus verzoekster. Verzoekster is voorts van mening dat verweerder veroordeeld dient te worden in de kosten die zij in verband met de behandeling van het verzoek heeft moeten maken.

Standpunt verweerder

Verweerder stelt dat het buitenproportioneel gewelddadige gedrag van E een zo ernstige aantasting is van de veilige sfeer die een onderwijsinstelling zijn leerlingen moet bieden, dat hij heeft mogen concluderen dat verwijdering van E op zijn plaats is.

Verweerder voert aan dat de school binnen de haar ter beschikking staande mogelijkheden alles gedaan heeft wat redelijkerwijs van haar gevegd kan worden om E een veilig schoolklimaat te bieden en waar nodig en mogelijk hem te ondersteunen en te begeleiden.

E heeft op regelmatige basis gesprekken gevoerd met de mentor en schoolmaatschappelijk werker, zorgcoördinator en Ouder en Kind Adviseur.

E lokte zelf ook anderen uit en kon zijn emoties niet reguleren. Het lukt hem niet zijn kalmte te bewaren en er is meer aan de hand dan alleen maar reageren op pesten.

E heeft op 1 juni 2016 met een stoel gegooid en op 8 juni 2016 is hij de klas binnengestormd, heeft medeleerlingen aangevallen en met de dood bedreigd. Daarnaast verliest hij regelmatig zijn zelfbeheersing en is hij niet aan te sturen.

E is gebaat bij een kleine onderwijssetting waarbij docenten veel ondersteuning en geduld bieden. Een proefplaatsing in het vso om onderzoek te doen is door verzoekster afgewezen. Deze proefplaatsing zou het in beginsel mogelijk maken om het noodzakelijke onderzoek te doen naar de problematiek van E. Verzoekster heeft een negatief beeld van het speciaal onderwijs en wil daarom blijkbaar E alleen zien op een school voor regulier onderwijs.

De verwijderingsprocedure illustreert de ernst van de problematiek en de urgentie en noodzaak tot intensieve begeleiding in een daartoe ingerichte, kleinschalige en gespecialiseerde setting, zoals deze uitsluitend door het speciaal onderwijs wordt geboden.

Ter zitting heeft verweerder voorts het standpunt ingenomen dat in feite sprake is van een uitgestelde verwijderingsbeslissing die pas definitief wordt op het moment dat een passende school aan E kan worden aangeboden.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid bij verwijdering

Op grond van artikel 27c lid 2 sub b van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) kunnen aan de Commissie geschillen worden voorgelegd die verband houden met de verwijdering van een leerling. Het geschil heeft hierop betrekking. Verweerder heeft ter zitting gesteld dat er in feite nog geen sprake is van een verwijderingsbeslissing, omdat nog geen passende school aan E kon

worden aangeboden. Pas op het moment dat aan E een passende school kan worden aangeboden wordt de verwijderingsbeslissing definitief. De Commissie volgt deze redenering niet.

Overeenkomstig het gestelde in artikel 27 lid 1 derde volzin WVO vindt verwijdering van een leerling niet plaats dan nadat de betrokken leraar of leraren zijn gehoord en het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. In de bestreden beslissing van 27 september 2016 heeft verweerder aangegeven zijn verwijderingsbesluit van 21 juli 2016 te handhaven en dat formele effectuering nog zal plaatsvinden. Artikel 27 lid 1 derde volzin WVO kan naar het oordeel van de Commissie niet zo worden gelezen dat sprake is van een volgordelijke gang van zaken. Een verwijderingsbesluit kan slechts worden genomen als een andere school bereid is de leerling toe te laten. Daarbij geldt dat door enerzijds een verwijderingsbesluit te nemen, gekoppeld aan schorsing van de leerling en anderzijds te stellen dat het besluit pas vervolmaakt is als een school kan worden aangeboden, verweerder verzoekster belemmert in haar door de wet geboden mogelijkheden het besluit aan te vechten.

Verweerder heeft op 21 juli 2016 verzoekster meegedeeld dat E wordt verwijderd. Hiertegen heeft verzoekster op 29 augustus 2016 bezwaar gemaakt bij verweerder die op 29 september 2016 een beslissing op het bezwaar heeft genomen. Verzoekster heeft op dat moment de beslissing van verweerder als definitief mogen herkennen en heeft vervolgens tijdig een verzoek bij de Commissie ingediend, zodat de Commissie bevoegd en het verzoek ontvankelijk is.

Verzoekster heeft voorts verzocht verweerder te veroordelen in de kosten die zij in verband met de behandeling van het verzoek heeft moeten maken. Een dergelijke kostenveroordeling kan de Commissie niet uitspreken, omdat zij hiertoe de bevoegdheid mist.

De beoordeling van de verwijdering

Zoals hiervoor al is aangegeven vindt overeenkomstig het gestelde in artikel 27 lid 1 derde volzin WVO verwijdering van een leerling niet plaats dan het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Voorafgaand aan de definitieve verwijdering dient verweerder E en verzoekster in de gelegenheid te stellen om te worden gehoord, artikel 14 lid 1 van het Inrichtingsbesluit WVO. Hieraan is voldaan.

Verweerder heeft echter geen school bereid gevonden E toe te laten, zodat reeds om deze reden het bezwaar gegrond verklaard dient te worden.

Hieraan wenst de Commissie ter voorlichting van partijen meer inhoudelijk het volgende toe te voegen. Verweerder heeft ter zitting gesteld dat zich het eerste schooljaar geen problemen voorgedaan hebben met E, behalve dan dat hij veelvuldig verzuimd heeft. In het tweede schooljaar heeft hij in de eerste drie maanden volgens verweerder snel verslechterend gedrag laten zien, maar de school heeft dit niet nader kunnen onderbouwen. Er zijn geen incidentenverslagen overgelegd en ook voor het overige is het de Commissie uit de stukken noch uit de zitting duidelijk geworden wat precies in deze drie maanden fout is gegaan.

Anderzijds is het zo dat de Commissie tot de overtuiging is gekomen dat in de TOP-klas zich twee ernstige incidenten hebben voorgedaan. Voorts komt uit de opp's een beeld naar voren van een leerling die vaak ruzie met klasgenoten heeft, gedragsproblemen vertoont, onvoldoende

motivatie heeft, gekoppeld aan veel ziekmeldingen, en die hierin weinig tot geen verbetering toont. De Commissie is van oordeel dat aard en ernst van de incidenten alsmede de aard van de uit de opp's blijkende problematiek zodanig is, dat die verweerder tot de overtuiging hebben kunnen brengen dat voortzetting van de schoolcarrière van E op D niet kan plaatsvinden. De Commissie oordeelt, het geheel overziend, dat de beslissing om E te verwijderen niet in stand kan blijven omdat niet voldaan is aan de in wet gestelde eisen. De Commissie geeft partijen in overweging verder overleg te starten, zodat voor E een passende school wordt gevonden waar hij zijn schoolcarrière kan voortzetten. Daarbij merkt de Commissie op dat haar uit de behandeling van het geschil ter zitting is gebleken, dat partijen door de gang van zaken recht tegenover elkaar zijn komen te staan waardoor voorstellen van verweerder niet altijd door verzoekster op waarde zijn geschat. Verzoekster wordt in overweging gegeven een aanbod van verweerder serieus in overweging te nemen. De Commissie ziet in de mogelijkheden tot bemiddeling in het geschil en het vinden van een oplossing ook een rol weggelegd voor het samenwerkingsverband.

5. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie het verzoek gegrond en adviseert zij verweerder om in overleg met verzoekster een passende school voor E te vinden die bereid is hem toe te laten.

De Commissie verklaart zich niet bevoegd te oordelen over het verzoek om een kostenveroordeling uit te spreken.

Aldus gedaan te Utrecht op 17 januari 2017 door mr. J.P.L.C. Dijkgraaf, voorzitter,
drs. L.F.P. Niessen en drs. W.A.J.J. Willems, leden, in aanwezigheid van mr. J.A. Breunesse,
secretaris.

mr. J.P.L.C. Dijkgraaf
voorzitter

mr. J.A. Breunesse
secretaris